

til, at kort i Forvejen havde vi haft flere stenge Vintre, navnlig een streng Vinter, og jeg erindrer saaa godt, hvorledes der gennemgaaende i hele Landets Presse blev klaget, hvorledes Landmændene maatte drage fra den ene Egn i Jylland til den anden med deres Kreaturer. Først blev der lavet en Dampskibsforbindelse med Aalborg, og saa blev der transporteret en Del Kreaturer derop, og da de saa vare komne derop, fik man den Besked fra det forenede Dampskibsselskab: Nej, af de og de Grunde kunne vi ikke besørge dem. Saa maatte Landmændene tage deres Kreaturer tilbage igen, sende dem ned til Esbjerg, og se at faa dem besørget derfra. Saadanne Ulemper fandt Sted med Hensyn til det forenede Dampskibsselskabs Maade at lede denne Sag paa, og det var den store Misfornøjelse herover, som bevirkede, af man her i Folketinget greb det Mittel at sige: Ja, naar det forenede Dampskibsselskab ikke vil gøre det billigere, end det har vist, saa have vi intet andet Mittel end at lade Staten overtage Driften. Jeg tror, at derved har Folketinget allerede paa det Tidspunkt udtalt sig for, at Staten er en bedre Varetager af Befolkningens Interesser paa disse Omraader end den private Kapital. Og det tror jeg ogsaa er ganske rigtigt, thi den private Kapital vil jo stadig gøre det til sit Hovedhensyn: Hvor mange Penge kunne vi tjene, og paa hvilken Maade kunne vi lettest tjene dem? Hvorimod det, naar Statens Anliggender ledes, paa rette Maade fra Statens Side altid, ikke alene i første Række, men udelukkende vil dreje sig om: Hvor stor Fordel har Befolkningen af, at Staten leder disse Anliggender paa en formaalstjenlig Maade? Der er selvfølgelig en stor og væsentlig Forskel paa disse Drivfjedre, de føre til højst forskellige Resultater. Man har jo, som jeg har sagt, ikke andet Mittel over for den private Drift, hvor den røgter sine Sager daarligt, end at kritisere den i Bladene, men retter man sig ikke derefter, saa have vi intet andet Tvangsmiddel end at gaa til Staten. Jeg vil sige, at hvad „Socialdemokraten“ har fremdraget, var ikke en Kritik af Statsdriftens Princip, men en Kritik af den Maade, hvorpaa Statsdriften i Øjeblikket ledes. Skulde man ind paa en Kritik, saavel af Princippet som ogsaa af den Maade, hvorpaa den private Drift ledes i mange Tilfælde, saa vilde det allerede nu føre til, at den private Drift maatte skydes til Side paa en stor Mængde Omraader til Fordel for Statens Drift.

Jeg skal ikke komme ind paa det ærede Medlems meget rosende Omtale af det forenede Dampskibsselskabs Virksomhed i det hele taget. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at det hører hjemme under denne Forespørgsel. Men jeg vil dog sige, at der gentagne Gange har været en meget stærk Kritik fremme i Pressen over den Maade, hvorpaa Sundfarten er ledet fra det forenede Dampskibsselskabs Side. Det har dog ikke udelukkende været Ros, man har hørt over det forenede Dampskibsselskab. Jeg tror derfor ikke, man vilde føle det som et Savn, om Sundfarten gik over paa andre Hænder. Navnlig hvis det gik over paa Statens Hænder, tror jeg, at man vilde føle sig ret godt tilfreds med den Ordning. Det ærede Medlem henviste til, at man ikke kan fortænke et Selskab i, at det opgiver en Linie, som giver Underskud. Det ærede Medlem sigtede her særlig til Kystfarten. Jeg bemærkede i min Forespørgsel, at jeg foreløbig vilde lade Spørgsmaalet om Kystfarten ude af Betragtning, idet der gøres sig særlige Forhold gældende. Men hvis det skal kunne forsvares, at et privat Selskab opgiver en Linie, alene af den Grund, at den giver Underskud, mener jeg, at der sker noget, som Befolkningen ikke kan være tjent med. Om en Linie giver Overskud eller ikke, er jo slet ikke afgørende for, om den bør opretholdes af Hensyn til Befolkningen. Jeg vil f. Eks. nævne Linien mellem Kjøbenhavn og Landskrona. Jeg tror ikke, at denne Linie er meget lukrativ. Om den giver Underskud eller ikke, ved jeg ikke, og det skal jeg ikke udtale mig om, men den staar i hvert Fald tilbage for Linien Kjøbenhavn—Malmø. Hvis det forenede Dampskibsselskab vilde opgive denne Linie, tror jeg, at Selskabet derved vilde gøre noget, som det ikke burde tillades det at gøre, og som burde efterfølges af det Skridt fra Statens Side, at Staten sagde: Nej, saa ville vi overtage det hele. Dette, at et Selskab skulde kunne beholde de gode og rentable Linier for sin egen Mund og opgive de daarlige og overlade dem til Staten, vil jeg kalde aldeles forkasteligt.

Af den ærede Ministers Udtalelser har jeg faaet det Indtryk, at hvis Det forenede Dampskibsselskab ikke vil varetage Trafikken paa en saadan Maade, at det kan anses for at være tilfredsstillende, vil Ministeren være med til at træffe Foranstaltninger derimod, og jeg har forstaaet den ærede Minister saaledes, at han heller ikke er utilbøjelig til i saa Tilfælde at etablere en Statsdrift. Jeg takker den ærede Mi-